

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

14–18. novembar 2022.

Sektor za monetarne i devizne operacije
Odeljenje za devizne rezerve
Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Novembar 2022.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 18.11.2022	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	3.965,34	-0,69%	-15,71%
Dow Jones Industrial	SAD	33.745,69	-0,01%	-5,92%
NASDAQ	SAD	11.146,06	-1,57%	-30,31%
Dax 30	Nemačka	14.431,86	1,46%	-11,03%
CAC 40	Francuska	6.644,46	0,76%	-6,97%
FTSE 100	Velika Britanija	7.385,52	0,92%	1,79%
NIKKEI 225	Japan	27.899,77	-1,29%	-5,74%
Shanghai Composite	Kina	3.097,24	0,32%	-12,03%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

	Nivo prinosa	Promena u b.p.		
		1w	YoY	
Nemačka	2y	2,08%	-10,7	282,7
	10y	2,01%	-14,7	228,5
Francuska	2y	2,06%	-19,9	286,6
	10y	2,48%	-18,6	241,1
Španija	2y	2,32%	-3,5	296,2
	10y	3,00%	-19,0	256,6
Italija	2y	2,63%	-15,5	294,2
	10y	3,89%	-31,1	296,9
UK	2y	3,18%	1,4	264,4
	10y	3,24%	-11,9	231,4
SAD	2y	4,54%	20,2	403,4
	10y	3,83%	1,6	224,5
Kanada	2y	3,97%	14,9	299,0
	10y	3,12%	-2,4	142,4
Japan	2y	-0,03%	3,3	9,1
	10y	0,25%	0,9	17,1

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na FX tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY	1w		YoY		
EUR/USD	1,0333	-0,09%	-9,12%	USD/EUR	0,9677	0,08%	10,02%
EUR/GBP	0,8698	-0,77%	3,26%	USD/GBP	0,8418	-0,68%	13,62%
EUR/CHF	0,9849	1,07%	-6,41%	USD/CHF	0,9531	1,14%	2,97%
EUR/JPY	144,91	0,98%	11,56%	USD/JPY	140,24	1,05%	22,76%
EUR/CAD	1,3850	0,98%	-3,35%	USD/CAD	1,3405	1,06%	6,36%

Izvor: Bloomberg

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP			CHF		
	nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	1,40%	-0,1	197,4	3,80%	2,0	375,0	2,93%	0,1	288,1	0,45%	-0,1	116,1
1M	1,41%	5,1	197,6	3,93%	13,7	388,4	3,00%	7,9	293,9	0,45%	0,2	115,9
3M	1,82%	5,9	238,5	4,30%	3,5	424,8	3,43%	8,2	325,1	0,20%	4,9	91,1
6M	2,34%	5,1	287,5	4,60%	-1,7	453,0	3,84%	8,6	351,2	-0,08%	4,4	64,0
12M	2,84%	2,6	332,5	4,84%	-7,0	463,9	4,25%	6,0	363,1	-0,39%	2,2	33,2

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti.

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za Q4 (u %)
Evropska centralna banka	1,50*	0,75	27.10.22.	15.12.22	2,00
Federalne rezerve SAD	3,75-4,00	0,75	02.11.22.	14.12.22.	4,25-4,50
Banka Engleske	3,00	0,75	03.11.22	15.12.22	3,50
Banka Kanade	3,75	0,50	26.10.22.	07.12.22.	4,00
Švajcarska nacionalna banka	0,50	0,75	22.09.22.	15.12.22.	1,00

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 2,00%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je oslabio za 0,09% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD kretao se u rasponu od 1,0272 do 1,0479 (tokom perioda trgovanja) odnosno od 1,0336 do 1,0385 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Nakon znatnijeg rasta krajem prošle nedelje, kada su objavljeni podaci ukazali na to da inflacija u SAD usporava, kurs EUR/USD se ove nedelje stabilizovao i najveći deo vremena kretao se u rasponu između 1,03 i 1,04 dolara za evro. U navedenom rasponu valutni par se (uz manje dnevne oscilacije) nalazio čitave nedelje (posmatrajući cene na zatvaranju).

Na početku nedelje, objavljeni ekonomski pokazatelji iz zone evra mahom su bili bolji od očekivanja. Industrijska proizvodnja u septembru, u odnosu na isti mesec prethodne godine, porasla je za 4,9% (očekivano 3,0%), a u odnosu na avgust za 0,9%, takođe iznad očekivanih 0,5%.

ZEW indeks ekonomskih očekivanja u Nemačkoj u novembru je povećan sa -59,2 na -36,7 (za 22,5 poena), dok je indeks procene trenutne ekonomske situacije povećan za 7,7 poena, sa -72,2 na -64,5. ZEW indeks ekonomskih očekivanja za zonu evra takođe je povećan u novembru, sa -59,7 na -38,7.

S druge strane, stopa rasta proizvođačkih cena u SAD u oktobru (u odnosu na isti mesec prethodne godine) iznosila je 8,0%, ispod očekivanih 8,3%.

U takvim okolnostima evro je jačao, pa je kurs EUR/USD u utorak dostigao nivo od 1,0479 dolara za evro, što je najviša vrednost za čitav izveštajni period, ali i najviša vrednost od početka juna ove godine.

U izveštajnom periodu evro je oslabio prema dolaru za 0,09%.

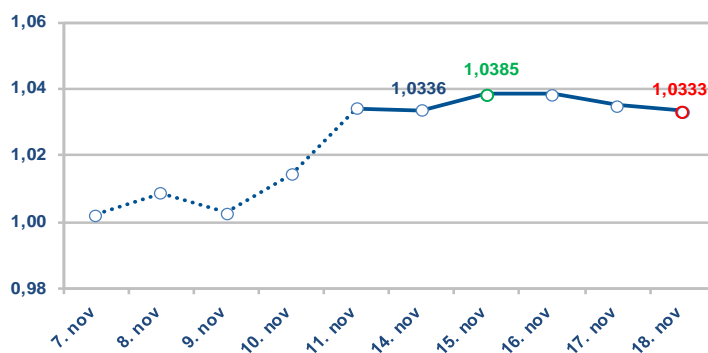
Međutim, ubrzo nakon toga, dolar je osetnije ojačao, a vrednost valutnog para spustila se ispod 1,03 dolara za evro, nakon vesti o padu rakete u Poljskoj i prvobitnih informacija da ju je ispalila Rusija, što je pojačalo averziju prema riziku na tržištu i tražnju za dolarom kao valutom sigurnog utočišta.

Do nove promene sentimenta je došlo ubrzo, nakon što su Poljska i NATO saopštili da je eksplozija u toj zemlji (u kojoj su poginule dve osobe) verovatno posledica zalutalog projektila ukrajinske protivvazdušne odbrane, a ne namernog ruskog napada. Geopolitičke zabrinutosti su se smanjile, a evro je ponovo ojačao prema dolaru.

Pored toga, objavljeni podaci u sredu ukazuju na to da proizvodna aktivnost u SAD usporava usled pada domaće i inostrane tražnje. Iako je bio prognoziran rast od 0,1%, industrijska proizvodnja u SAD u oktobru smanjena je za 0,1%.

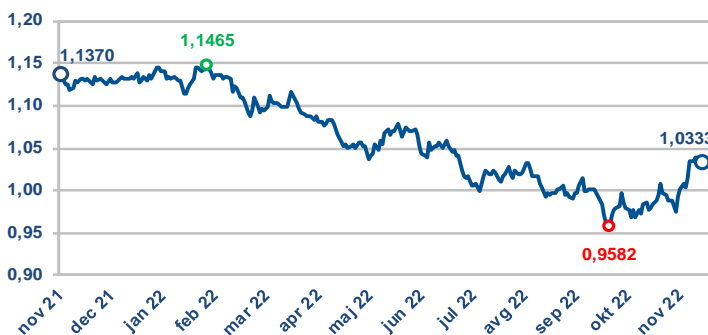
U drugoj polovini nedelje dolar je jačao, podržan rastom prinosa na američke državne obveznice i komentarima zvaničnika FED-a da će se nastaviti sa zaoštavanjem monetarne politike i da jedan mesec slabije inflacije nije dovoljan dokaz da inflacija zaista usporava.

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

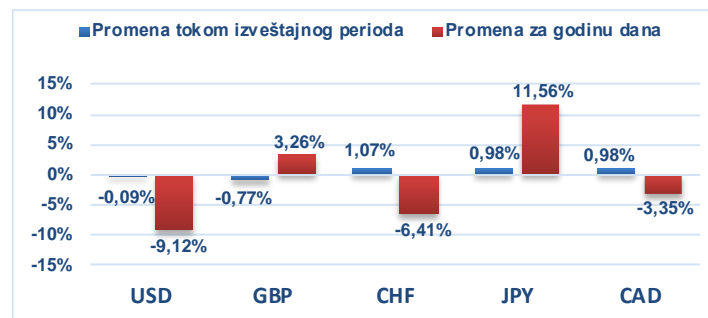
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra u odnosu na odabrane valute

Izvor: Bloomberg.

Predsednik FED-a iz Sent Luisa Bulard rekao je da FED treba da poveća referentnu kamatnu stopu najmanje na raspon od 5,0% do 5,25%, dok je predsednik FED-a iz Mineapolis Kaškari izjavio da kamatne stope moraju da nastave da rastu i da je rano da se napravi zaokret u monetarnoj politici.

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,0333 američka dolara za evro, što je neznatno ispod nivoa na kome je završio prethodnu nedelju.

Državne obveznice SAD

Prinosi državnih obveznica SAD tokom izveštajnog perioda porasli su duž cele krive prinosa, a posebno kod HoV ročnosti od oko dve godine, tako da je došlo do dodatne značajne inverzije krive u segmentu 2–10 godina. Prinos dvogodišnje obveznice povećan je za oko 20 b.p. (na 4,54%), a prinos desetogodišnje obveznice za manje od 2 b.p. (na 3,83%). Na rast prinosa tokom nedelje najviše su uticale izjave zvaničnika FED-a (Bulard, Kaškari, Valer i dr.) da kamatne stope moraju da nastave da rastu i da je rano da se napravi zaokret u monetarnoj politici kako bi se inflacija vratila ka cilju.

Stopa rasta proizvođačkih cena u SAD u oktobru je iznosila 8,0% u odnosu na isti mesec prethodne godine, što je ispod očekivanja i stope rasta u septembru (8,3% i 8,4%, respektivno). Mesečna stopa rasta iznosila je 0,2%, što je takođe bilo ispod očekivanja (0,4%), a nakon rasta od 0,2% u prethodnom mesecu. Bez cena hrane i energenata, tzv. bazni indeks proizvođačkih cena u oktobru je ostao nepromenjen (0,0%) u odnosu na prethodni mesec, odnosno povećan je za 6,7% za poslednju godinu dana. Iako je rast cena energenata od 2,7% i hrane od 0,5% tokom meseca i dalje snažan, cene robe (kada se isključe ove kategorije) i usluga smanjene su za po 0,1%. Smanjenje cena sirovina, pad cena energenata u prethodnim mesecima, znatno jačanje dolara i pad cena prevoza (posebno iz Kine) uticali su na znatno usporavanje rasta cena inputa za proizvođače u SAD, što bi u uslovima smanjenja ekonomske aktivnosti (i moguće recesije) moglo uticati na brže usporavanje rasta potrošačkih cena u narednom periodu.

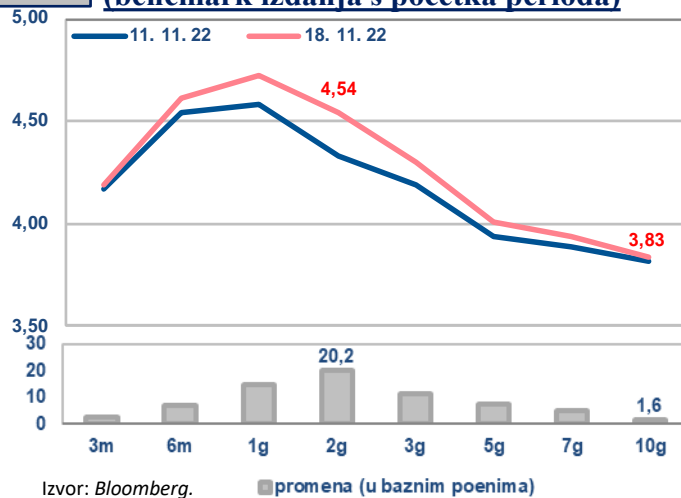
Stopa rasta proizvođačkih cena u oktobru iznosila je 8,0% g/g, što je ispod očekivanja i stope rasta u septembru.

Industrijska proizvodnja u SAD u oktobru je smanjena za 0,1%, iako je bio očekivan rast od 0,1%, dok je stopa rasta za prethodni mesec revidirana znatno naniže, na 0,1% (sa 0,4%). Podaci ukazuju na to da proizvodna aktivnost u SAD usporava usled pada domaće i inostrane tražnje. Visoka inflacija, rast kamatnih stopa i povećana zabrinutost da bi mogla uslediti recesija utiču na smanjenje tražnje i za investicionim i za potrošnim dobrima.

Maloprodaja u SAD u oktobru je povećana za čak 1,3% u odnosu na prethodni mesec (očekivano +1,0%), nakon što je u septembru rast izostao (0,0%). Visoka inflacija nastavlja da umanjuje realnu kupovnu moć potrošača, te se mnogi Amerikanci i dalje oslanjaju na kreditne kartice i ušteđevinu da bi održali potrošnju, pa je rast maloprodaje i dalje solidan, ali se u narednim mesecima može očekivati usporavanje potrošnje.

Predsednik FED-a iz Sent Luisa Bulard rekao je da FED treba da poveća referentnu kamatnu stopu najmanje na raspon od 5,0% do 5,25%, s trenutnog nivoa od nešto ispod 4,0%, da bi ona bila „dovoljno restriktivna” za obuzdavanje inflacije, iako bi samu odluku o tome koliko je još povećanja kamatne stope na narednim sastancima potrebno prepustio predsedavajućem FED-a Paulu. Da kamatne stope moraju da nastave da rastu i da je rano da se napravi zaokret u monetarnoj politici, složio se i Kaškari, predsednik FED-a iz Mineapolisa, koji je izjavio da podaci o inflaciji za samo jedan mesec ne mogu da budu preterano ubedljivi i da se vidi malo dokaza o hlađenju ekonomije.

1.9 Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

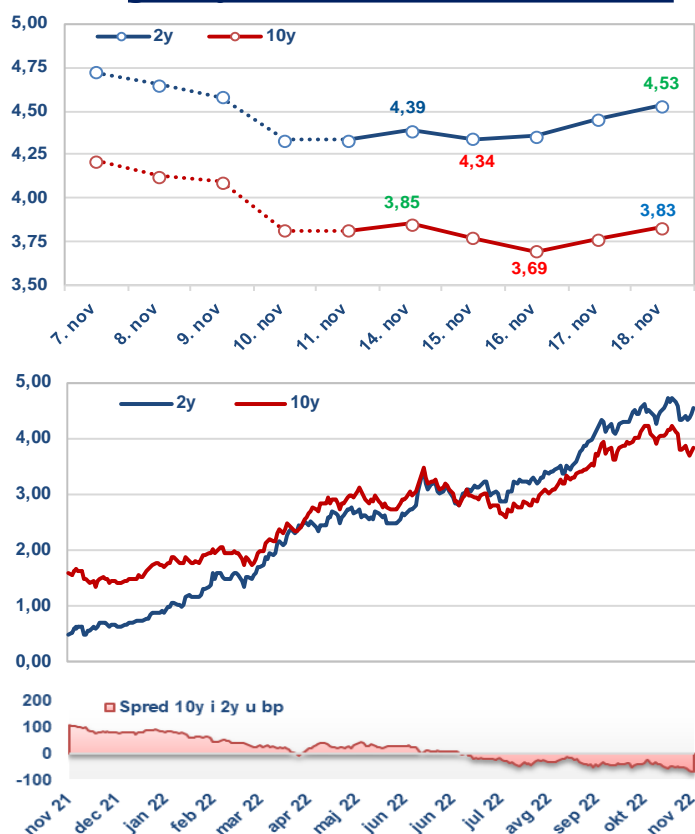

1.10 Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa rasta proizvođačkih cena, G/G	Okt	8,3%	8,0%	8,4%
Maloprodaja, M/M	Okt	1,0%	1,3%	0,0%
Industrijska proizvodnja, M/M	Okt	0,1%	-0,1%	0,1%

Izvor: Bloomberg.

1.11 Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica su smanjeni, uz nešto veći pad prinosa obveznica duže ročnosti, čime je smanjen nagib krive. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 11 b.p., na 2,08%, a prinos desetogodišnje obveznice za oko 15 b.p., na 2,01%. Pad prinosa tokom ovog, kao i tokom prethodnog perioda, posledica je rasta rizika recesije i očekivanja da bi vodeće centralne banke mogle usporiti s povećanjem kamatnih stopa.

Prema istraživanju koje je sproveo Bloomberg, procene stopa rasta BDP-a u zoni evra iznose 3,2% za ovu godinu (prethodno 3,0%), odnosno -0,1% i 1,5% (prethodno 1,6%) za 2023. i 2024, respektivno. Procena rasta BDP-a u četvrtom tromesečju 2022. smanjena je sa -0,4% na -0,5%, dok se u prvom tromesečju očekuje pad od -0,4% (prethodno -0,3%). Procene inflacije iznose 8,5%, 5,9% i 2,1%, respektivno, a u odnosu na prethodno istraživanje procene su povećane za ovu (prethodno 8,2%) i narednu godinu (5,5%). Očekuje se da stopa na depozitne olakšice bude povećana na 2,00% do kraja godine i na 2,50% na kraju prvog tromesečja sledeće godine, dok se smanjenje na 2,25% očekuje u drugom tromesečju 2024, odnosno na 1,50% u prvom tromesečju 2025. godine.

ECB – rizici po finansijsku stabilnost su povećani, uz recesiju u zoni evra, koja je veoma verovatna.

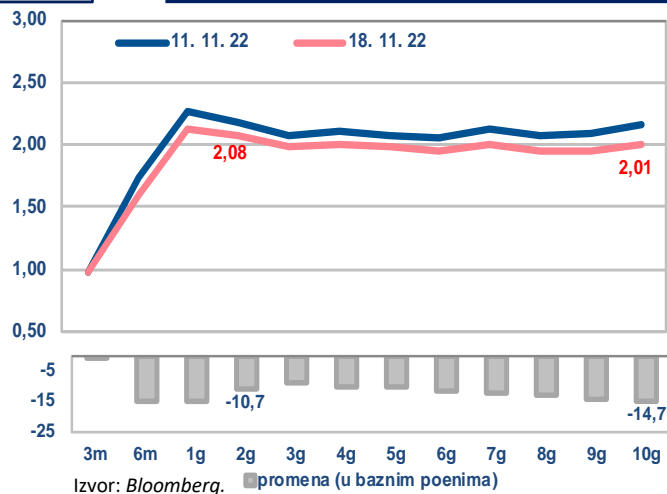
ZEW indeks ekonomskih očekivanja za Nemačku u novembru znatno je povećan, za 22,5 poena, na -36,7, dok je za zonu evra povećan za 21,0 poena, na -38,7. ZEW indeks procene trenutne ekonomske situacije u Nemačkoj takođe je povećan, za 7,7 poena, na -64,5. Poverenje investitora u Nemačkoj povećano je na najviši nivo od juna ove godine, zbog očekivanja da je inflacija u zoni evra možda dostigla vrhunac. Inflaciona očekivanja u zoni evra i Nemačkoj ponovo su znatnije smanjena, što ukazuje na usporavanje inflacije u narednom periodu. Predsednik ZEW instituta Vambah rekao je da podaci odražavaju očekivanja da ECB možda neće morati da pooštri monetarnu politiku toliko snažno (koliko se ranije očekivalo), ali da su ekonomski izgledi za nemačku privredu i dalje vrlo negativni.

U polugodišnjem izveštaju ECB-a o finansijskoj stabilnosti navodi se da su usled pogoršanja ekonomskih izgleda i rekordno visoke inflacije izraženi rizici za sve. Rast troškova ugrožava servisiranje dugova, usporavanje rasta smanjuje očekivanja korporativnih profita, a povećanje kamatnih stopa ugrožava fiskalnu poziciju zemalja zone evra. ECB procenjuje da su rizici po finansijsku stabilnost povećani, uz tehničku recesiju, koja je veoma verovatna.

ECB je saopštila da će poslovne banke prevremeno otplatiti 296 milijardi evra kredita (u okviru programa TLTRO, vrednog ukupno preko 2.000 milijardi evra), znatno manje od očekivanja analitičara i procene ECB-a (koje su se kretale oko 500 milijardi evra), usled čega su prinosi kraćih državnih obveznica smanjeni. Narednog meseca, odnosno 21. decembra, banke će ponovo moći prevremeno da otplate kredite, a procenjuje se da bi obim vraćenih kredita tada mogao biti dosta veći (i do 900 milijardi evra), jer će banke imati više vremena za procenu uticaja na njihov bilans stanja pred kraj godine.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.13

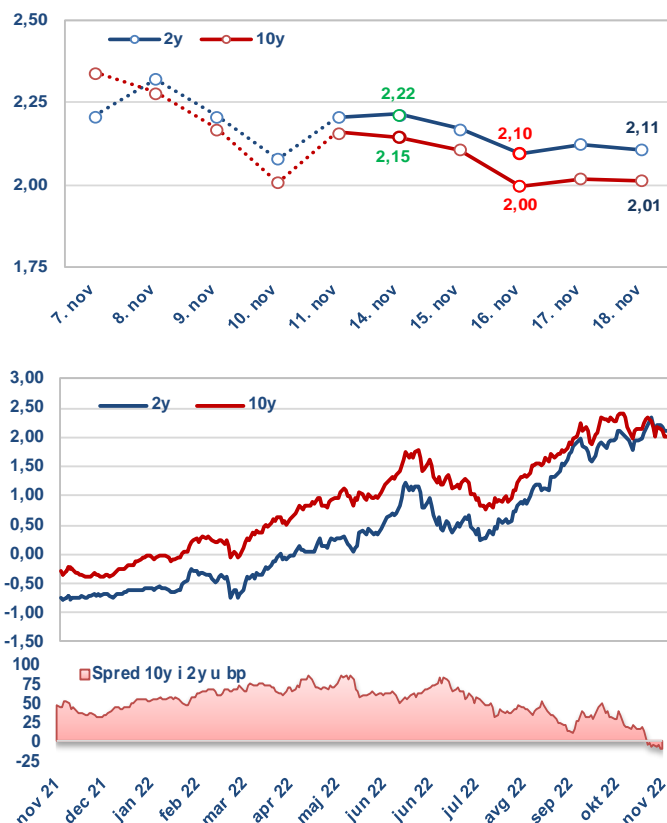
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa rasta BDP-a, zona evra, T/T druga procena	T3	0,2%	0,2%	0,2%
ZEW indeks očekivanja, Nemačka	Nov	-51,0	-36,7	-59,2
Industrijska proizvodnja, zona evra, G/G	Sep	3,0%	4,9%	2,8%

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

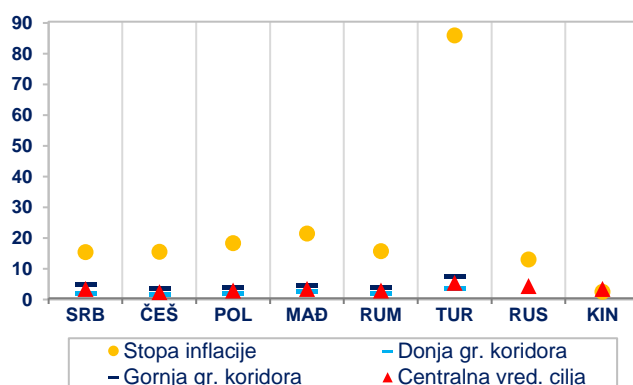
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (Q4, %)*
Srbija (NBS)	4,50	0,50	10.11.22	8.12.22	4,50
Češka (CNB)	7,00	1,25	22.6.22	21.12.22	7,05
Poljska (NBP)	6,75	0,25	7.9.22	7.12.22	7,15
Mađarska (MNB)	13,00	1,25	27.9.22	22.11.22	13,00
Rumunija (NBR)	6,75	0,75	8.11.22	10.1.22	-
Turska (CBRT)	10,50	-1,50	20.10.22	24.11.22	9,05
Rusija (CBR)	7,50	-0,50	16.9.22	16.12.22	7,35
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23.10.15	n/a	4,30

Izvor: Bloomberg / * T4 2022. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg / sajтови centralnih banaka (poslednji podatak)

Dešavanja na lokalnim tržištima

Tokom izveštajnog perioda za posmatrane zemlje u razvoju objavljen je niz makroekonomskih pokazatelja.

Stopa inflacije u Rumuniji za oktobar iznosila je 15,32%, što je ispod nivoa iz septembra, kada je iznosila 15,88% YoY, a gotovo je u skladu sa očekivanjima tržišnih učesnika (15,35% YoY). **Bazna stopa inflacije iznosila je 12,9% YoY**, što je iznad nivoa iz septembra od 11,9% YoY. Cena hrane je povećana za 20,6% YoY. **Stopa rasta industrijske proizvodnje Rumunije u septembru iznosila je -0,4% MoM**. Rumunija je u trećem tromesečju, prema preliminarnoj proceni, zabeležila rast BDP-a od 4% YoY, što je ispod nivoa iz prethodnog tromesečja (5,1% YoY), kao i ispod očekivanja tržišnih učesnika (5,5% YoY). Na tromesečnom nivou takođe je zabeležen rast BDP-a od 1,3% QoQ.

Poljska je u trećem tromesečju, prema preliminarnoj proceni, zabeležila rast BDP-a od 3,5% YoY, što je ispod nivoa iz prethodnog tromesečja (5,5% YoY), ali blago iznad očekivanja tržišnih učesnika (3,3% YoY). Na tromesečnom nivou je zabeležen rast BDP-a od 0,9% QoQ (u prethodnom tromesečju je zabeležen pad -2,1% QoQ). **Revidirane prognoze inflacije ukazuju na to da će stopa inflacije ostati dvocifrena i tokom naredne godine**, što je u suprotnosti s novembarskim prognozama (8,0% YoY krajem 2023).

Mađarska je u trećem tromesečju, prema preliminarnoj proceni, zabeležila rast BDP-a od 4% YoY, što je ispod nivoa iz prethodnog tromesečja (6,5% YoY), kao i ispod očekivanja tržišnih učesnika. Na tromesečnom nivou zabeležen je pad BDP-a od -0,4% QoQ (4,7% YoY).

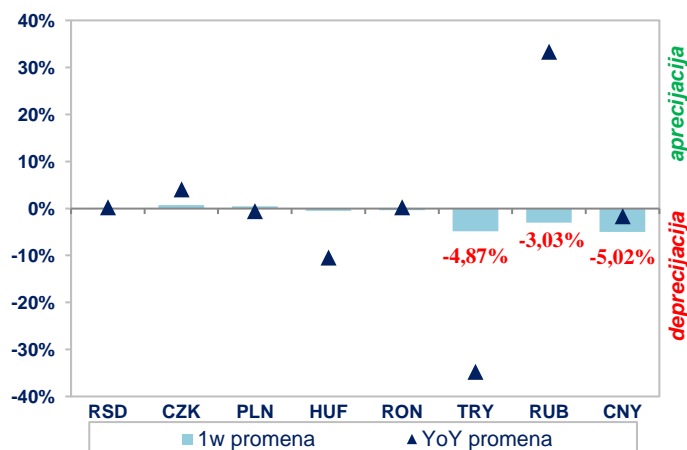
Rusija je u trećem tromesečju zabeležila pad BDP-a od 4% YoY. Privreda Rusije ulazi u tehničku recesiju, s obzirom na to da je ovo drugo tromesečje po redu u kome se beleže negativne stope rasta BDP-a (u drugom tromesečju pad BDP-a je iznosio 4,1% YoY).

Stopa rasta industrijske proizvodnje Kine je u oktobru iznosila 5% YoY, što je iznad očekivanja tržišnih učesnika (5,3% YoY).

Prema rezultatima ankete koju je sprovedla Centralna banka Turske (CBRT), očekuje se da će **stopa inflacije u Turskoj na kraju godine biti na nivou od oko 68,06% YoY**, dok se za godinu dana unapred očekuje da će iznositi 20,76% YoY.

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (ročnost približna deset godina)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	7,380	-20,0	323,0
Češka (2032)	4,970	7,3	234,8
Poljska (2032)	7,016	-17,0	370,8
Mađarska (2032)	8,135	-59,4	401,6
Rumunija (2032)	8,101	-19,9	286,1
Turska (2031)	11,330	-40,0	-810,0
Rusija (2031)	15,985*	616,5	925,5
Kina (2032)	2,819	8,3	-9,2

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters) i Srbiju (podaci iz sekundarnog trgovanja).

* Podatak od 25. 2. (poslednji raspoloživi podatak pre zabrane trgovanja državnim HoV Rusije).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je smanjena za **0,75%** i kretala se u rasponu od 1.751,37 do 1.774,79 američkih dolara po finoj unci zlata (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

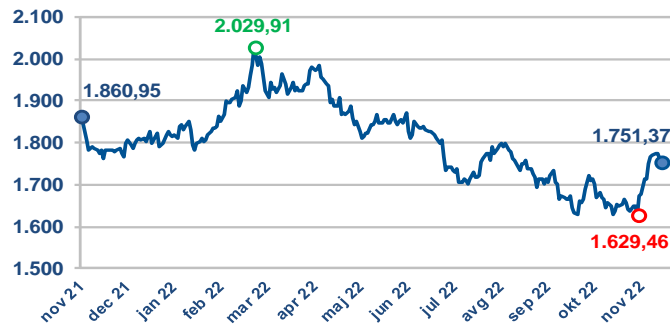
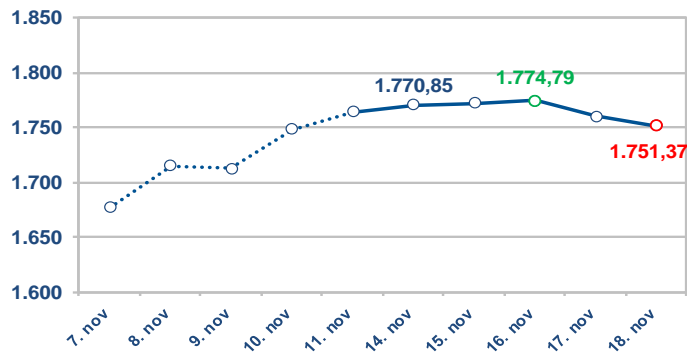
Na pad cene zlata tokom posmatrane nedelje uticali su: **pooštravanja monetarnih politika centralnih banaka širom sveta zbog visoke inflacije; izjave predstavnika FED-a tokom druge polovine nedelje da centralna banka SAD mora nastaviti s povećanjem nivoa kamatne stope radi smanjenja inflacije; povećanje stopa prinosa na državne obveznice SAD; smanjeno interesovanje tržišnih učesnika za investiranje u zlato.**

Cena zlata je smanjena za 0,75% i na kraju izveštajnog perioda iznosila je 1.751,37 USD/Oz.

Na ograničenje daljeg pada cene zlata uticali su: **procene investitora u prvoj polovini nedelje da bi na narednom sastanku FED-a moglo uslediti usporavanje politike daljeg agresivnog povećanja nivoa kamatnih stopa (tržište sa oko 89% šanse očekuje povećanje kamatne stope od 50 b.p., umesto 75 b.p. na sastanku u decembru); dešavanja na berzama za trgovinu kriptovaluta FTX i Binance oko pokrenutih istraga policija na Bahamima i u SAD zbog izbegavanja plaćanja poreza i drugih kriminalnih aktivnosti.**

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda cena nafte tipa brent je smanjena za **8,24%** i kretala se u rasponu od 88,08 do 93,41 američki dolar po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

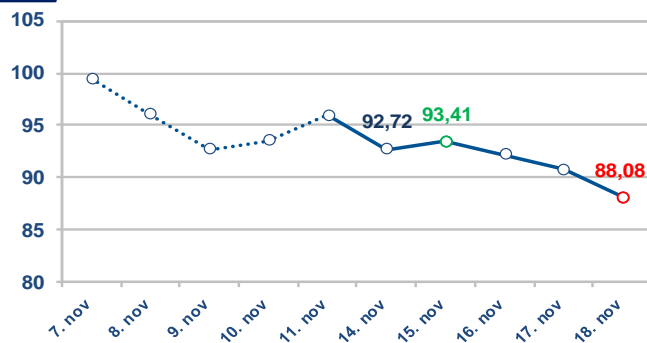
Na pad cene nafte uticali su: **prognoza OPEC-a o smanjenju globalne tražnje za naftom u 2022. godini; vest da je ponovo pokrenuto snabdevanje naftovodom Družba za isporuku ruske nafte u EU, nakon privremenog prekida koji je usledio istovremeno sa eksplozijom na istoku Poljske u blizini granice sa Ukrajinom; nova ograničenja u Kini s porastom slučajeva kovida; usporavanje uvoza ruske nafte u Kini i Indiji pred najavljene sankcije početkom decembra i čekanje da se razjasni predloženi mehanizam G7 i EU oko ograničavanja cena; povećanje broja operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije Baker Hughes.**

Cena nafte je smanjena za 8,24% i na kraju posmatranog perioda iznosila je 88,08 USD/bbl.

Na ograničenje daljeg pada cene nafte uticali su: **povećane geopolitičke napetosti; povećanje tražnje u EU za ruskim dizelom radi skladištenja istog pre početka najavljenih zabrana uvoza; izveštaj Američke agencije za informacije o energetici (EIA) o smanjenju nivoa zaliha nafte u SAD; optužbe da je Iran izveo napad bespilotnom letelicom kamikazom na tanker nafte blizu obale Omana.**

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.